

In memoriam *Professori Yrjö Vasari*

Kasvitieteen professori Yrjö Vasari kuoli 5.1.2010 Oulussa keuhkokuumeen seurauksiin. Hän oli 79-vuotias, syntynyt Kuopiossa 7.5.1930 lääkäriperheeseen, joka muutti samana keväänä Viipuriin ja talvisodan jälkeen Helsinkiin.

Yrjö Vasari tuli ylioppilaaksi Helsingin suomalaisesta normaalilyseosta 1948. Biologian opinnot alkoivat Helsingin yliopistossa välittömästi. Pääaineeksi valikoitui kasvitiede ja ensimmäiseksi tutkimuskohteeksi Kuusamon kasvisto. Kandidaatintutkinto valmistui 1955. Teema seurasi

häntä harrastuksena koko elämän ajan, vaikka väitöskirjatyöksi tuli Kuusamon jääkaudenjälkeisen ajan kasvillisuushistoria. Samalla hän opiskeli geologiaa ja paleontologiaa ja toimi assistenttina sekä kasvitieteen perusopetuksen että geologian ja paleontologian laitoksilla ja Suomen Akatemian nuorempana tutkijana. Ansioikas väitöskirja valmistui 1962.

Myöhemmissä tutkimuksissa oli kohteina Suomen paleoekologia, jääkauden päättymisvaiheen kasvisto ja kasvillisuus ja ulkomailta mm. Skotlannin järvien kasvillisuushistoria. Monet tutkimukset

syntyivät yhdessä puolison, Annikki Vasarin kanssa. Työt edustivat vakuuttavaa siitepölystön ja makrofossiilien tuntemusta. Yrjö Vasari huolehti ansiokkaasti myös tieteensä popularisoinnista.

Yrjö Vasari siirtyi 1962 Oulun yliopistoon, jossa hän hoiti sekä kasvitieteen että kvartääri-geologian apulaisprofessorin virkoja. Kasvitieteen apulaisprofessoriksi hänet nimitettiin 1969. Paluu Helsingin yliopiston kasvitieteen ruotsinkieliseksi professoriksi tapahtui 1981. Opetuskielen vaihto sujui tyylikkäästi. Hän toimi jonkin aikaa myös kasvitieteen laitoksen esimiehenä. Eläkkeelle hän siirtyi 1993. Yrjö Vasari oli yliopiston opettajana ja kollegana hyvin pidetty sekä Oulussa että Helsingissä. Hän oli aina ystävällinen ja helposti lähestyttävä. Opiskelijat kuvasivat hänen luentojaan biohumanistisiksi. Yrjö Vasarin kiinnostus historiaan ja menneen ja nykyisen tutkijapolven kunnioitus ja arvostus toi niihin väriä ja inhimillistä syvyyttä.

1950-luvun biologian ja geologian opiskelijat oppivat sodan käyneiden opettajiensa ansiosta retkeilemään ja selviämään maastossa. Helsinkiläispoika Yrjö Vasariin teki vaikutuksen itäsuomalainen vaara- ja metsämaisema kuopiolaissyntyisen opettajansa, professori Mauno J. Kotilaisen opastamana, eli savolaisittain halu ”kahella ommoo taevasta ja haistella ommoo ilimoo”. Myös viipurilainen lapsuuden maisema oli tärkeä, Annikki-puolison karjalaisia juuria unohtamatta. Nämä ohjasivat Yrjö Vasarin koko elämää ja tut-

kimustyötä akselille Kuusamo–Karjala. Kakkosasuntokin valittiin Kiihtelysvaara. Vielä eläkevuosina hän oli aktiivinen erityisesti rajantakaisen Karjalan ja Paanajärven paleoekologisessa tutkimuksessa.

Yrjö Vasari oli ehkä aidoimmillaan erilaisilla opintorekillä Suomessa, rajantakaisessa Karjalassa ja Skandinaviassa. Usein mukana oli ulkomaisia kollegoja. Hänen kansainväliset yhteytensä sekä länteen että itään olivat laajoja. Luottamustoimista tärkein oli toiminta Professoriliitossa, mm. sen puheenjohtajana 1985–88.

RAUNO RUUHIJÄRVI

Kirjoittaja on Yrjö Vasarin ystävä ja kollega